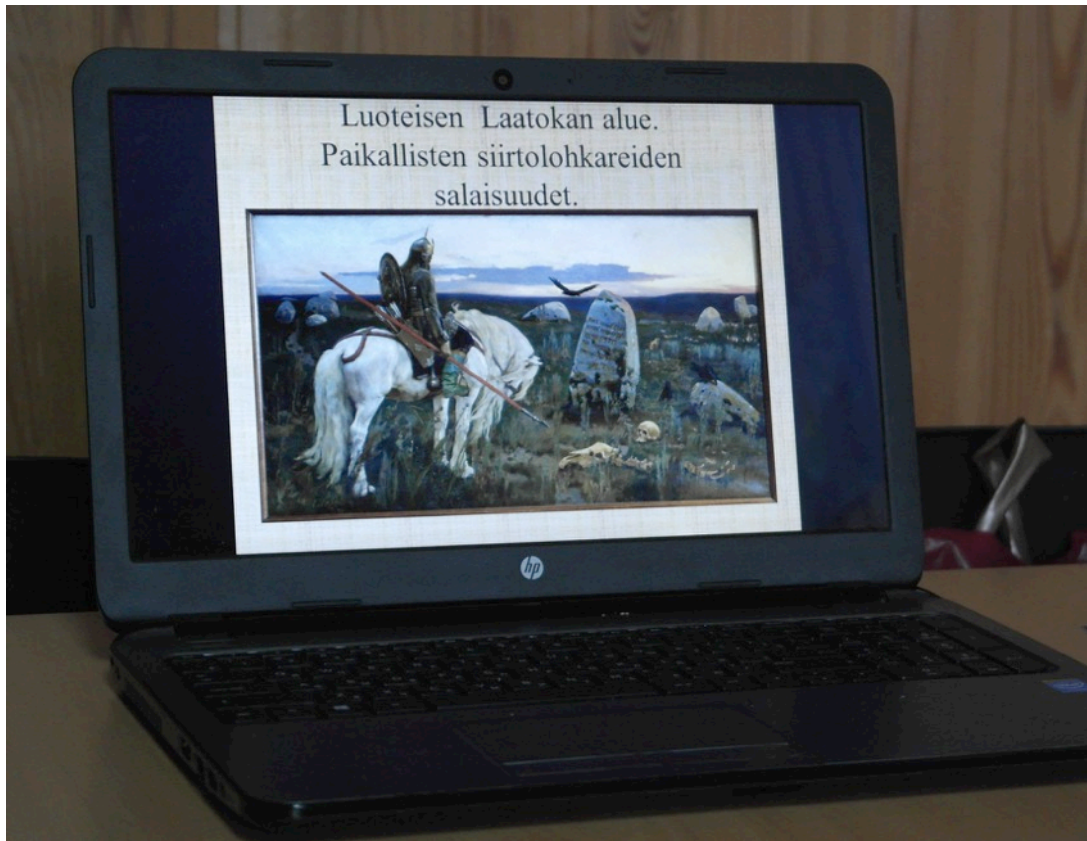

Aiza ja Aishat Gazimagomedovan kilpailutyö ja esitys suomalaisille vieraille.

Laatokka – Saimaa – Baikal –ympäristökasvatusyhteistyö - Vierailu Kurkijoella ja Laatokka-juhla 27.-28.5.2016

Matkaraportti: Teksti Kaarina Tiainen, kuvat Kaarina Tiainen ja Laura Blomqvist

Perinteistä Laatokka-juhlaa vietettiin Kurkijoen Soskuassa lauantaina 28.5. Suomen luonnonsuojeluliitosta ja sen Etelä-Karjalan piiristä kutsuvieraina olivat saimaannorppakoordinaattori Kaarina Tiainen ja vs. aluepäällikkö, luontokerho-ohjaaja Laura Blomqvist.

Perjantai 27.5.

Suomalais-venäläinen ympäristökasvatusyhteistyö on vakiinnuttanut asemansa niin hyvin, että saimme jälleen ongelmitta erityisluvan ylittää raja Parikkalan Syväorossa. Rajanylityspaikka on avoinna vain arkisin, joten menomatka onnistui tätä kautta. Hyvä niin, sillä se lyhentää matkaa Lappeenrannasta Kurkijoelle huomattavasti.

Ajoimme suoraan Kurkijoelle ja Kala-Rannan toimistotalo Meijeriin, jossa meille oli varattu mökki majoittumista varten. Ruokailun jälkeen kiipesimme kylän vieressä olevalle korkealle kalliolle suunnittelemaan uuden yhteistyön avausta. Tarkoituksenamme on kutsua venäläisiä lapsia ja aikuisia Suomen puolelle Parikkalaan Hiitolanjoelle vuonna 2017 juhlistamaan kanssamme Suomi 100-luontohelmikohdetta.

Näkymä kalliolta Laatokalle.

Ensin työ, sitten huvi. Laura kirjoittaa muistiota.

Illansuussa Kurkijoen kulttuurikeskuksen johtaja Marina Petrova sekä Kala-Rannan paikallinen johtaja Timur Gazimagomedov ja vaimonsa Asja saapuivat päivän töistään ja keskustelimme suunnitelmastamme. Marina otti mielihyvin kutsun vastaan. Jatkamme tapahtuman ja vierailun tarkempaa suunnittelua syksyllä.

Kurkijokelaiset kaksostytöt Aiza ja Aijshat Gazimagomedova olivat tämän vuoden Laatokka – Saimaa –Baikal –kilpailutyönään tehneet tutkielman Luoteis-Laatokan siirtolohkareista. Tytöt olivat esitelleet työtä jo Sortavalan ”Ihminen ja kivi” –seminaarissa, ja nyt he esittelivät sen meille. Ja vieläpä suomen kielellä, sillä he opiskelevat sitä Kurkijoen Suomi-kerhossa. Esitys oli mielenkiintoinen ja vaikuttava. Liitteenä 1 on sen kirjallinen osuus.

Aiza ja Aijshat Gazimagomedova esittelivät kilpailutyönsä.

Meijerissä oli esillä kurkijokelaisten lasten tekemiä piirustuksia mutta myös eteläkarjalaisten koululaisten "Saimaannorppa – veikeä viiksiniekka" –näyttely. Se on herättänyt paikkakunnalla paljon ihastusta ja kiinnostusta, joten se jäi vielä Meijerin näyttelytilaan esille.

Illalla poikkesimme katsomaan Linnakesukuksen remontin etenemistä. Kyseessä on suomalaisen aikoinaan Kurkijoen maatalousoppilaitoksen asuntolaksi rakentama suuri hirsirakennus Kurkijoen museon naapurissa. Sitä kunnostetaan parhaillaan lasten ja nuorten kulttuuri- ja leirikeskukseksi. Idea ja suunnitelmat ovat hienot, ja remonttikin etenee pikkuhiljaa. Ehkä jo ensi vuonna Laatokka-juhla pidetään Linnakesukuksessa.

Lauantai 28.5.

Lauantaiaamu oli Meijerissä kiireistä juhlan valmistelua, T-paitojen lajittelua ja palkintojen jaon suunnittelua.

Lähdimme jo etukäteen juhlapaikalle Soskuun laittamaan esille omia näyttelytöitämme: eteläkarjalaisten luontokerholaisten töitä sekä saimaannorppa- ja liito-orava-banderolleja. Soskuassa oli jo muutama paikallinen valmistelemassa juhlaa ja virittelemässä nuotiota. Tarkoitus oli suomalaisten innoittamana paistaa makkaraa ☺.

Töitä Suomesta oli esillä juhlassa: norppa- ja liito-oravaliput sekä luontokerholaisten taidetta.

Puolen päivän aikaan juhlaväki alkoi valua paikalle uudet T-paidat päällään ja joukkuelippujen kanssa. Lapsia ja aikuisia saapui taas ympäri Lahdenpohjan piiriä juhlistamaan Laatokan, Saimaan ja Baikalin alueiden luontoa.

Tänä vuonna kilpailun teemana oli "Suurten järvien ystävät". Kaikkiaan kilpailuun osallistui 32 joukkuetta, joissa oli yhteensä yli 200 lasta ja aikuista.

Aluksi pidettiin puheita. Kaarina Tiainen toi tervehdyksen Suomesta, Saimaalta ja saimaannorpalta (liite 2). Kalanviljelylaitoksen pääjohtaja Vladimir Oksachenko tuli Pietarista asti tuomaan tervehdyksen juhlaan ja jakoi palkinnot.

Kilpailun varsinainen voittajajoukkue oli Kurkijoen koulun joukkue "Люди ветра" (Tuulen väki). Pääpalkintona oli retki Valamon luostariin, jossa joukkue tutustui mm puutarhaan ja saaren luontoon. Saimmekin sieltä myöhemmin kesällä terveisiä kuvien muodossa (liite 3).

Puheita ja palkintojen jakoa. Vera Kovalenko (vas.), Vladimir Oksachenko ja Marina Petrova sekä voittajajoukkue "Люди ветра" Kurkijoelta.

Hiitolanjoen kulttuuri- ja vapaa-ajankeskuksen joukkue sekä juhluvieraita, joukossa Kaarina (vas.) ja Laura (oik.). Kaarina ja Marina tutkivat kilpailutöitä.

Joka vuosi yksi osa kilpailua on kuutin syntymäpäivän vietto. Kuva vas.: Vera Kovalenko.

Kilpailussa oli myös erilaisia osioita, joissa jaettiin palkintoja ja kunniainintoja (liite 4).

Kilpailun symboli/logo:

- Joukkue ПЮД – Природы юные друзья, Nuoret luonnon ystävät, Elisenvaaran koulu.

Koulujen luontopolku:

- Kilpailutyöt "Полевой дневник, Kenttäpäiväkirja" ja "Лесные загадки, Metsäiset palapelit". Joukkueet Синие Капельки, Siniset pisarat ja Голубые Капельки, Taivaan-siniset pisarat, Elisenvaaran koulu.

- Kilpailutyö: "Дуплянки для птиц, Linnuille koti". Joukkue Хийтоляночка, Hiitolanjokiset, Hiitolanjoen kulttuuri- ja vapaa-ajankeskus.

Baikalin luonnon ystävät:

- Joukkue Элегия, Elegia, Ihalan kulttuuri- ja vapaa-ajankeskus.

Luontopolku Laatokka –Saimaa –Baikal:

- Joukkue Pulastilla vernalis, Kurkijoen koulu. Koulun oppilaat Aizy ja Aishat Gazimagomedova osallistuivat esityksellään "Luoteis-Laatokan siirtolohkareet" konferenssiin "Ihminen ja kivi" Sortavalassa 20.4.2016.

Kuutin syntymäpäivä:

- Joukkueet Друзья нерп, Norppien ystävät ja Шторм, Myrsky, Taunan koulu.

Päiväkoti-sarja:

- Joukkue Хотим все знать, Haluamme tietää kaiken, Lahdenpohjan päiväkoti no 3.

Lisäksi tuomaristo huomioi kunniamaininnalla kilpailun pienimpien – joukkue Aurinkotuuli – osallistumisen kilpailuun.

Palkintojen jaon jälkeen aloitettiin piknik ja iloinen jutustelu. Herkkuja olikin taas pöydät väärällä. Omat suosikkimme olivat ehdottomasti kaalipiirakka ja mustikkarahkapiirakka. Herkullista!

Makkaranpaistoa ja herkkuja joka makuun.

Juhlan jälkeen lähdimme ajamaan takaisin Suomea kohti. Tällä kertaa oli kierrettävä Sortavalan ja Niiralan raja-aseman kautta, joten aikaa matkan tekoon kului tulomatkaa enemmän.

Suomen luonnonsuojeluliitto julkaisi verkkouutisen juhlasta kesäkuun alussa (liite 5):

<http://www.sll.fi/ajankohtaista/verkkouutiset/laatokka-juhlassa-juhlittiin-suuria-jarvia-ja-niiden-norppia->

LIITE 1

Luoteisen Laatokan alue. Paikallisten siirtolohkareiden salaisuudet.

Eurooppa ja myös Karjalakin on kokenut neljä pitkää jääkautta. Veiksel-jääkausi oli viimeinen. Jäätikön alue oli 3 miljoonaa neliö kilometriä. Jään paksuus oli korkeintaan 3 kilometriä. Jäätikön ydin sijaitsi Skandinavian vuoristossa pohjois-sen puolella. Jään sulaminen alkoi 13-14 000 vuotta sitten, kaakon suunnasta, kun ilmasto lämpeni. Karjala vapautui jäädästä noin 9 500 vuotta sitten.

Jää liikkui hitaasti ja liikkueessaan hioi alla olevia kallioita. Samalla jää kuljetti mukanaan kiviä, jotka hankasivat alla olevia kallioita.

Siirtolohkare on iso kivi, jonka jääkauden aikainen mannerjää on kuljettanut mukanaan usein kauaksi emokalliosta. Heikomman kiviaineksen alueilla siirtolohkareet voivat olla paljon hioutuneempia ja sileämpiä. Erikokoisia ja eri-muotoisia siirtolohkareita voi löytää mistä vain sellaisilta alueilta, jotka ovat jonkin jääkauden aikana olleet jään peitossa esim. Pohjois-Euroopan monista maista (Norjasta, Ruotsista, Suomesta).

Kuuluisimmat lohkareet löytyvät Baltian maista Don ja Dnepr jokiin asti ja ne ovat graniitti lohkareita eli rapakiviä. Rapakivi alkuperäinen Viipurin ja Salmin massiiveista. Mannerjää kuljetti näitä lohkareita Karjalan kankaalta ja Laatokalta tuhansia kilometrejä etelään päin. Liikkueessaan jään alla lohkareet joskus saivat outoja muotoja. Jäätikkö ja jäävuoret ovay toisinaan asettaneet siirtolohkareita kiikkuvaan asentoon tai päällekkäin. Näin syntyivät legendat lohkareista ihmis-ten nähtyä niitä.

Luoteis-Latokan kansallisissa tarinoissa, jotka keräsi vuonna 1878 suomalais-nen arkeologi Theodor Schwindt, kerrottiin muinaisista ihmisistä "meteliläisistä". Liikkueessaan metsissä he melusivat paljon ja heidän lähestymistä voi kuulla kaukaa. He oli suuri kokoisia ja voimakkaita ihmisiä. "Meteliläisten" elinkeino oli metsästys. Usein "meteliläisille" oli liitetty tarina suojamuurin rakentamisesta valtavista kivistä. Sen työn olisivat suorittaneet vain jättiläiset. Meteliläistarinoita on säilynyt lähes kaikissa paikassa Luoteis-Latokan alueella, mutta varsinkin niistä tiedetään Kurkijoen lähiseudulla.

Rummunsuo kylän nähtävyys on kaksi siirtolohkareta "Vahvakivet"

Tarinan mukaan paikallinen jättiläinen aarteita etsiessään käänsi niitä ympäri. Puhutaan, että täällä on nähty harhailevia valoja, jotka osoittivat aarteen sijaintia. Mutta oikeasti ne valot olivat lähtöisin suokaasuista. Näin syntyi niistä tarinoita.

Monta aikakautta kesti karjalaisten taistelua ruotsalaisia vastaan. Karjalan maalla oli paljon pieniä ja suuria sotia. Niistä on syntynyt paljon legendoja. Usein muisto suurista taisteluista yhdistettiin merkkikallioihin tai vuoriin. Moniin tarinoin on liitetty aarteet.

Kurkijoen kunnan Riekkalan kylässä puhuttiin, että 30 vuotta sitten siellä kävi eräs kulkija Venäjän puolelta. Hän kyseli Satulakivestä. Varmasti aarretta oli etsimässä, - niin ihmiset ajattelivat. On olemassa tarina, miten oli hävitetty luostari Kannansaareissa. Suuren sodan aikana luostarin arvoesineet viety hevosilla, siirretty lahden toiselle rannalle ja laskettu

järven pohjaan Satulakiven vieressä. Arvoesineet oli hyvin piilotettu ja ei vieläkään ole löydetty. Vaikka Satulakivi on-nistui löytää vuosisadan jälkeen piirustusten avulla Theodor Schwindt käsikir-joituksesta.

Kurkijoen lähellä, Soskuanjoen rannalla, sijaitsee kylä Soskua. Ensimmäistä ker-taa kirjallisessa lähteessä kylän nimi ilmestyi 1500 vuonna – Novgorodin kirjal-lisessa kirjassa – nimeltään Soshkovo.

Syvät rotkot jyrkänteiden kanssa peittelevät tietä yllättävän siirtolohkareen luokse nimeltään Hyppykivi. Se kuin olisi suorittanut yhden hypyn yläkielek-keeltä ja valmistautuu seuraavaan hyppyyn. Lohkare miellytti topografien huo-miota. Siirtolohkare merkittiin karttaan ja sen nimi annettiin korkealle vuorelle Hyppykivimäki.

Kivipöydillä on myös omat salaisuudet. Kivipöytiä löytyy aika paljon Luoteis-Laatokan rannikolla. Yleensä se on iso ja litteä kivi, jonka ympäri on pieniä kiviä. Kivipöydät sijaitsevat ylevillä paikoilla. Usein sen paikalle annettu nimi ”Käräjä-mäki”. Ehkä ennen karjalan väki kokoontui siellä neuvottelua varten. Kivipöydän voi löytää Linnasaassa Tervu lahdessa.

Valtava siirtolohkare nimeltään Konj-Kivi (Ori-Kivi) antoi nimen Konevitsan saa-rella. Nykyään kiven päällä on tsasouna. Saarella on Konevitsan luostari. Vielä on paljon salaisuuksia Luoteis-Karjalan siirtolohkareilla. Meidän tutkimukset jatku-vat.

Tervun lähellä. Kivet jalkojen kanssa. Meidän on tutkittava vielä paljon salai-suuksia.

Mielenkiintoisia lohkaraita.

Kiitos kuuntelijoille.

Kaarina Tiaisen juhlapuhe Laatokka-juhlassa Kurkijoen Soskuassa 28.5.2016

Дорогие школьники, учителя и родители!

Я приветствую вас привет от общества охраны природы Финляндии и от наших природных кружков.

С осени прошлого года в Южной Карелии работали многа природных кружков, где тысячи детей участвуют в занятии: они бывают в лесах и изучают растения и животных, играют и наслаждаются природой и — это важно — они учатся охранять природу. Директор кружков наша замечательная Лаура, с помощницей Анной (Anne Куханен).

И привет от озера Сайма и от сайменской кольчатой нерпы.

Тепер это только около трёхсот сайменских кольчатых нерп. К счастью прошлой зимой размножение нерпы шло хорошо, потому что снега было достаточно для логовов. В этом году было рекордное количество бельков, восемьдесят две особи. Мы надеемся что новый указ, чтобы охранить кольчатую нерпу, гарантирует жизнь бельков до взрослых нерп. Всё-таки сайменская кольчатая нерпа находящийся под серьёзной угрозой. Всё ещё нам надо работать сильно если мы хотим спасти нашу симпатичную кольчатую нерпу.

С этими счастливыми новостями всем вам я желаю весёлого праздника и красивого лета!

* * * * *

Hyvät koululaiset, opettajat ja vanhemmat!

Tuon teille terveisiä Suomen luonnonsuojeluliitolta ja luontokerhoiltamme.

Viime syksystä lähtien Etelä-Karjalassa on toiminut useita luontokerhoja jossa on ollut mukana tuhansia lapsia: He ovat kulkeneet metsissä ja tutkineet kasveja ja eläimiä, leikkineet nauttineet luonnosta ja – tämä on tärkeää – he ovat oppineet luonnonsuojelua. Kerhojen ohjaajana on ihastuttava Lauramme, apulaisena Anne (Anne Kuhanen).

Terveisiä myös Saimaalta ja saimaannorpalta.

Tällä hetkellä saimaannorppia on vain noin kolmesataa yksilöä. Onneksi viime talvena norppien pesintä onnistui hyvin, sillä lunta oli riittävästi pesäkinoksia varten. Tänä vuonna syntyikin ennätysmäärä kuutteja: 82 kappaletta. Toivomme, että uusi saimaannorppaa suojaava asetust varmistaa sen, että nämä kuutit voivat kasvaa aikuisiksi. Kuitenkin saimaannorppa on erittäin uhanalainen. Meidän on edelleen tehtävä lujasti töitä, jotta saamme pelastettua sympaattisen norppamme.

Näiden hyvien uutisten myötä toivotan teille iloista juhlaa ja kaunista kesää!

LIITE 3

Voittajajoukkueet Kurkijoelta, Elisenvaarasta ja Ihalasta retkellä Valamossa.

МУЗЕЙ ДРУЖБЫ ВЕЛИКИХ ОЗЕР

Проект «Ладога–Сайма–Байкал» - 2016.

Подведение итогов и награждение победителей состоялось 28 мая 2016 года в День Ладоги в посёлке Куркиёки на территории компании «Кала-Ранта».

Победители конкурса команда «Люди ветра» из Куркиёкской школы.

Команда "Люди ветра" стала победителем конкурса "Клуб друзей Великих озёр" и 4 июня они отправились в путешествие на Валаам по монастырским садам.

Скалистая местность Валаама не очень-то подходит для обустройства садов. Тем не менее, великими трудами местных иноков почву собирали со всего острова в места закладки садов, а их на Валааме три - Верхний, Средний и нижний. Часть земли была привезена с материка. В садах высаживали и сейчас растут различные растения со всего мира: и американские деревья, в том числе клён канадский, и сосну кедровую сибирскую, и кедровый стланик, яблони, груши разных сортов. В аптекарском саде множество разных трав, кустарников, и даже виноград! Самые красивые сады Валаама, они славятся своей красотой по всему свету.

Номинация «Ключ к Ладоге» и «Эмблема «Клуба друзей Великих озёр».

Команда «ПЮД («Природы юные друзья») из Элисенваарской школы.

Номинация «Заповедные тропы»

- Конкурсное задание «Полевой дневник» и «Лесные загадки».
Команды «Синие Капельки» и «Голубые Капельки» из Элисенваарской школы.

- Конкурсное задание «Дуплянки для птиц».
Команда «**Хийтоляночка**» из Хиитольского культурно – досугового центра
Номинация «Друзья на Байкале»
- Команда «**Элегия**» из Ихальского культурно – досугового центра

«Заповедные тропы Ладogi - Сайма – Байкала»

- Команда «Pulsatilla vernalis»

Выступление Аизы и Айшат Газимагомедовы на конференции "Человек и Камень" в городе Сортавала с докладом "Загадки валунов Северо-Западного Приладожья" 20.04.216.

Номинация «День нерпёнка».

- Команды «Друзья нерп» и «Шторм» из Таунанской школы

Победитель среди детский садов

- Команда «**Хотим все знать**» детского сада №3 «Солнышко» г. Лахденпохья

Жюри также отметило работу команды самых маленьких участников нашего проекта - команду «**Солнечный ветер**».

Laatokka-juhlassa juhlittiin suuria järviä ja niiden norppia

Venäjällä Lahdenpohjan piirissä on jo usean vuoden ajan järjestetty lapsille ja nuorille luontoaiheisia kilpailuja teemalla ”Suuret järvet Laatokka – Saimaa – Baikal”. Luonnonsuojeluliitto on mukana kansainvälisessä ympäristökasvatusyhteistyössä edustamassa Saimaan omaa norppaa.

Tänä vuonna kilpailun otsikkona oli ”Suurten järvien ystävyysklubi”. Suuria järviä ja kilpailun voittajia juhlittiin Laatokka-juhlassa Kurkijoen Soskualla lauantaina 28.5. Kilpailuun osallistui tänä vuonna 32 joukkuetta, joissa oli yhteensä useampi sata lasta ja aikuista.

Viidettä kertaa Suomen luonnonsuojeluliitto ja sen Etelä-Karjalan piiri olivat edustettuina juhlassa. Kutsuvieraina olivat saimaannorppakoordinaattori **Kaarina Tiainen** ja Etelä-Karjalan piirin vs. aluepäällikkö, luontokerho-ohjaaja **Laura Blomqvist**. He kertoivat juhlapuheessaan terveisiä Etelä-Karjalan luontokerhoilta sekä saimaannorppalta.

Norppa onkin juuri se keskeinen innoittava ja yhdistävä tekijä suurten järvien ympärillä tapahtuvassa yhteistyössä. Norppaa tavataan niin Laatokalla, Saimaalla kuin Baikalillakin. Se näkyy vuosittain myös kilpailutöissä ja talven ja kevään tapahtumissa Lahdenpohjan piirissä: koululaiset viettävät mm. kuutin syntymäpäivää tekemällä erilaisia norppa- ja kuuttiaiheisia taideteoksia ja käsitöitä. Tälläkin kertaa norppa esiintyi usean joukkueen lipussa.

"Tänä vuonna oli erityinen ilo viedä Laatokan rannalle hyviä uutisia saimaannorpan pesinnästä ja kuuttien ennätysntyvyydestä. Jotkut venäläisetkin olivat innoissaan seuranneet WWF:n norppali-vea, ja siitä riittikin runsaasti juteltavaa," kertoo Kaarina Tiainen.

Kaarina Tiainen puhuu Laatokka-juhlassa.

Juhlassa oli esillä myös suomalaisten luontokerholaisten töitä edellisen talven suomalais-venäläisestä luontotaidenäyttelystä ”Punaisen omenan vartija”. Laatokka-juhlasta työt jatkoivat vielä Lahdenpohjaan.

Juhlapuheiden ja palkintojen jaon jälkeen oli tarjolla runsas piknik. "Me suomalaiset menetimme täysin kieleemme paikalliselle kaalipiirakalle sekä mustikka-rahkapiirakalle. Taivaallisia makunautintoja!", hymyilevät Kaarina ja Laura.

Teksti: Kaarina Tiainen Kuvat: Kaarina Tiainen ja Laura Blomqvist